

MÜZEDE TOPLUMSAL ÇALIŞMALAR

DEĞERLENDİRME

Altı Şapkalı Düşünme Tekniği

- Bilgi bir düşünme süreciyle desteklenmediği zaman herhangi bir değeri yoktur...
- Zekâ katsayısı yüksek insanlar iyi birer düşünür olmayabilirler...

Edward De Bono

<https://www.edwdebono.com/>

Altı Şapkalı Düşünme Tekniği

Beyaz Şapka

- Beyaz tarafsız ve objektiftir. Bu şapka objektif olgular ve rakamlarla ilgilidir. Erişebildiğimiz bilgileri değerlendirmeyi, gereksinim duyduğumuz bilgileri ortaya koymayı ve konuyla ilgili sorularımızı yöneltmeyi bu bakış açısı sayesinde gerçekleştirebiliriz.
- Beyaz şapkayı giyince şunlara benzer sorular sorarız :
- Elimizde ne gibi bilgiler var?
- Daha hangi bilgiler gerekiyor?
- Eksik bilgiler nelerdir?
- Gerekli bilgileri nasıl elde ederiz?
- Ne tür sorular sormalıyız?
- Beyaz şapka, dikkatimizi elde olan bilgiler ve eksik bilgiler üzerinde toplamak için kullanılır. Beyaz şapkaca düşünmesinin amacı pratik olmaktır. Bu yüzden her türlü bilgiyi ortaya koymalıyız. Önemli olan bilgilerin kesinlik derecesini doğru bir biçimde belirtmektir.

Kırmızı Şapka

- Kırmızı öfke tutku ve duyguyu çağrıştırır. Duygusal bir bakış açısı verir. Bir şeyden niçin hoşlandığınızı ya da hoşlanmadığınızı bilemeyebilirsiniz. Oysa kırmızı şapkayı kullandığınızda, hiçbir açıklama yapmaksızın duygularınızı ve sezgilerinizi söyleme fırsatını elde edersiniz.
- Genel olarak zihnimizin arka planında korku, öfke, nefret, şüphe, kıskançlık ya da sevgi gibi güçlü duygular yer alabilir. Kırmızı şapka düşünmesinin amacı, bu arka planı görünür kılmak ve sonradan ortaya çıkan etkisinin gözlemlemesini sağlamaktır.
- Kırmızı şapka takmak düşünürü "Konu hakkında duygularım bunlardır" deme olanağı sağlar.

Siyah Şapka

- Siyah karamsar ve olumsuzdur, kötümserdir. Bir şeyin niçin yapılmayacağını görür. En sık kullanılan şapkadır. Siyah renk bize yargıcın cüppesini anımsatır. Siyah şapka tehlikelere dikkat çeker. Riskleri ve bir şeyin neden işe yaramayabileceğini gösterir. Bununla birlikte, siyah şapkanın gereğinden fazla kullanılması da tehlikeli olabilir.
- Bu şapka eleştirme şapkasıdır. Ancak bir tartışmada taraf tutmak anlamına gelmez. Herhangi bir taraf tutma ve herhangi bir tartışma söz konusu değildir. Olumsuz durumların ortaya çıkmaması için yapılan objektif bir girişimdir. Düşünme ve yöntemindeki hatalara işaret edebilir.

Sarı Şapka

Sarı aydınlık ve olumludur. İyimser, umutlu ve olumlu düşünme ile ilgilidir. Sarı şapkayı önümüze koyup düşünmekle, yapılan bir önerinin değerini ve yararını saptamak için hemen çaba göstermeye başlarız.

“Bunun iyi yönü ne?” deriz.

Ortaya atılan görüşü beğenmesek bile sarı şapka bizden, bu önerinin iyi yönlerini de bulmamızı ister.

- Bunun ne gibi yararları var?
- Bundan kim yararlanacak?
- Bu yararlar nasıl ortaya çıkabilir?
- Değişik değerler nelerdir?”

Sarı şapka düşünmesi değerli ve yararlı olan şeyleri arar ve araştırır. Daha sonra bu değerli ve yararlı şeyler için mantıklı destekler sağlamaya çalışır. Bu düşünme, yapıcı ve üreticidir. Somut teklifler ve öneriler çıkar.

Yeşil Şapka

- Yeşil bereket ve verimli büyüme demektir. Yaratıcılık ve yeni fikirlerle ilgilidir. Yeşil renk, büyümenin, enerjinin ve yaşamın simgesidir. Yeşil şapkayla düşündüğünüz zaman, öneriler ileri sürer, yeni görüş ve seçenekler ortaya koyulur. Yine bu şapkayla, ortaya atılan bir görüşe ilişkin değişiklikler önerilir.
- Yeşil şapka çeşitli olabirlikler yakalama fırsatı verir. Yeşil şapkayı kullanan herkes yaratıcı olmaya çaba gösterir. Yaratıcı duraksamayla düşünür. Bir an için duraksayarak bulunduğu noktada alternatif fikirlerin olup olmayacağını araştırır. Kışkırtma yeşil şapka düşünmesinin önemli bir unsurudur. Kışkırtma olağan düşünme kalıplarının dışına çıkmak için kullanılır.

Mavi Şapka

- Mavi serinkanlılığı temsil eder. Düşünme sürecinin düzenlenmesi ve kontrolü ile uğraşır. Mavi şapka doğrudan doğruya düşünce sürecinin kendisine bakmak içindir:

Bundan sonra ne yapmalıyız?

Şu ana kadar neler başardık?”

- Mavi şapkayı ne düşüneceğimizi açıklamak ve bu düşüncenin sonunda neyi elde etmek istediğimize karar vermek için tartışmaya başlarken kullanırız.
- Mavi şapka, kullanacağımız şapkaları sıraya koymak ve sonuçta elde ettiklerimizi özetlemekte de kullanılabilir.
- Mavi şapka düşünme sürecini gözler ve oyunun kurallarına dikkat edilmesini sağlar. Tartışmayı durdurur ve disiplini sağlar.

Uygulanışı

- Beyaz, kırmızı, sarı, siyah ve yeşil şapkaları temsil edecek şekilde beş grup oluşturulur. Grupların farklı disiplinlerin uzmanlarından oluşturulması önemlidir.
- Grup tartışmaları ilgili şapkanın sorularına yanıt vererek yürütülür. Grupta bir raportör sonuçları yazar. Mavi şapka aşamasında en uygun karar için büyük grup tartışması yapılır. Sonuçlar rapor edilir.

PROBLEM:

- Ankara'da Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı devlet müzeleri ile özel müzeleri tek çatı altında toplayacak ve bu müzelerin toplumsal işlevlerine ilişkin stratejileri belirleyecek bir **PLATFORM** kurulmak istenmektedir.
- KTB farklı disiplinlerden araştırmacıların görüşlerini almak istiyor. Sizleri grup olarak platformda düzenlenecek bir çalıştaya katılmak üzere davet etti. Çalıştayın sonunda kurulması düşünülen **PLATFORMLA** ilgili alınacak karara katkı sağlayacak bir uzman raporu oluşturmanız isteniyor.